

‘In een tijd waarin de pandemie jongeren op talloze manieren uit het lood heeft geslagen is dit boek belangrijker dan ooit. Het geeft namelijk een treffend antwoord op de vraag hoe we vandaag de dag met jongeren kunnen communiceren. Feit is namelijk dat vrijwel alle jongeren één of beide van de volgende twee talen spreken: sport en muziek.

Via de taal van sport kun je het hart van jongeren bereiken. Het is een universele taal, die cultuur, geloof, gender en leeftijd overstijgt.

Wanneer kerken en christenen leren om met jongeren te communiceren in een taal die ze kennen – die van sport – zullen ze ook kunnen verbinden op de diepe thema’s van het leven.

Paul en zijn team zijn experts op het gebied van het communiceren van hart tot hart via de taal van sport. Wil jij leren hoe jij jongeren in jouw wijk tot elkaars vrienden kunt maken en op effectieve wijze in aanraking kunt brengen met het evangelie? Lees dan dit boek – en ga het daarna vooral dóen.’

HENK STOOBVOGEL – spreker, auteur, Sermon Movement Center

INHOUD

VOORWOORD 15

Arjan Zantingh

INLEIDING 19

1. HAAL DE KERKMUR NEER 31

Paul Stoorvogel

2. DE KERK HEEFT GEEN TOEKOMST 57

Jaap van Nijenhuis en Bram Koerts

3. DE 50/50-REGEL – JONGEREN IN DE KERK 93

Paul Stoorvogel

4. DE 50/50-REGEL – JONGEREN IN DE WIJK 133

Paul Stoorvogel

5. VERWACHT HET ONVERWACHTE 169

Jaap van Nijenhuis en Bram Koerts

6. GOING DUTCH 203

Jaap van Nijenhuis en Bram Koerts

NOTEN 233

VOORWOORD

Ontroering. Dat is wat ik meerdere malen heb ervaren aan het eind van een woensdagmiddag als ik naar huis ga vanuit mijn werkplek in de kerk en op de parkeerplaats van de kerk al die jongeren zie terugkeren uit de wijken, waar ze die middag actief zijn geweest in de sportcommunity (die bij ons de naam FaceOff draagt). En daar zitten natuurlijk zo nu en dan woensdagen tussen dat het geen lekker weer is. Dan raakt het me zomaar, om te zien dat ze door weer en wind heen trouw zijn aan hun wijken, aan de jongeren voor wie ze een lichtpunt in de week mogen zijn. Hun trouw en betrouwbaarheid, het is een belangrijke pijler in het succes van FaceOff.

De positiviteit die heerst op de velden is deels nieuw voor de kinderen uit de wijken die deelnemen. Veel jongeren hebben te kampen met problemen thuis, maar voelen zich hier wel gezien. Veel jongeren hebben ogenschijnlijk weinig

SPORTCOMMUNITY

perspectief voor de toekomst, maar leren hier dat ze zelf positieve keuzes kunnen maken.

En ja, door de jaren heen hebben daadwerkelijk jongeren uit die wijken Jezus leren kennen en zijn ze Hem gaan volgen. Bijkomend effect is dat we als kerk behoorlijk goed en positief op de kaart staan, ook bij ouders en buurtbewoners, omdat we er zijn voor de jongeren. Argwaan is omgeturnd in respect en waardering.

Daarnaast is FaceOff een plek waar tieners en jongeren uit de eigen gemeente veel kansen en mogelijkheden krijgen en zelf ook onderdeel zijn van een krachtige community. Samen bidden, samen zingen, samen eten, samen delen en daarna samen dienen. Dat is een krachtige combinatie van discipelschap en community zijn. En dat straalt wat uit.

Vorig jaar hoorde ik een prachtige uitspraak van een teamlid dat zei: 'Ik heb me nog nooit zo geliefd gevoeld als bij FaceOff. Ik voel me gezien.' Het is wellicht de beste discipelschapvormingsplek die er is. Waar harten opengaan, waar je wordt gezien, waar wordt meegeleefd, waar je wordt uitgedaagd om je getuigenis te geven en waar je dus niet anders kunt dan bidden.

Een andere uitspraak die ik een tijdje terug hoorde en die me raakte was van een jongere uit een van de wijken, geen christen. Die gaf aan dat hij door alle liefde die hij proefde, onderling in het team en naar hen als jongeren toe, nieuwsgierig werd naar onze God. 'Want als die liefde die jullie hebben iets te maken heeft met jullie God, dan zou ik daar toch wel meer over willen weten.' Fantastisch toch. Johannes 13:35 in de praktijk: 'Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn.'

Als je als kerk maar enigszins de kans hebt om iets als een sportcommunity te doen, doe het! Of doe het samen met andere kerken in je stad of wijk. Er kan geen discipelschaps-cursus en geen losstaande evangelisatieactie tegenop.

Gun het je jongeren en gun het de wijken waarin je mag dienen.

Dit boek wil je daarin inspireren en je hele concrete handvaten geven hoe jij hier volgende stappen in kunt zetten. Wees daarin gezegend!

ARJAN ZANTINGH – Voorganger De Stadskerk te Groningen

1 HAAL DE KERKMUUR NEER

Op veertienjarige leeftijd, in 1999, deed ik mee met mijn eerste sportproject in de wijk waar onze kerk stond. Als zoontje van de dominee wist ik natuurlijk wel het een en ander over God, maar de laatste jaren was ik me er wat meer tegen af gaan zetten. We waren verhuisd omdat mijn vader hier voorganger werd en ik was daar niet zo blij mee. Mijn grote passie was namelijk voetbal. Maar waar ik bij mijn vorige club volop kansen kreeg om wellicht ooit profvoetballer te worden, kwam ik nu bij een klein, christelijk voetbalclubje terecht. Mijn voetbaldroom werd me afgenomen door de kerk en daarom was ik een boze puber. Boos op God. Ik kan me nog herinneren dat ik helemaal achter in de kerk zat. Dan zorgde ik ervoor dat ik tijdens de dienst ongezien de kerk uit liep, naar huis toe rende, daar lekker tv ging kijken, om vervolgens voor het einde van de dienst weer netjes op mijn plek in de kerk te zitten.

SPORTCOMMUNITY

Ik kon niet zoveel met geloven. Maar ja, mijn broer had me gevraagd om mee te doen als teamlid aan het sportproject en voetbal vond ik nog steeds erg leuk. Tijdens die week gingen we sporten met kinderen uit de wijk en vertelden we door toneelstukjes en getuigenissen over ons geloof in Jezus. Op een dag moesten we stille tijd voor onszelf gaan houden. Ik zat daar op het stoepje van de kerk, lekker in het zonnetje en ik begon maar met bidden: 'God, ik weet niet zo goed wat ik nu moet doen met deze stille tijd. Wilt U het maar laten zien?' Ik sloeg mijn bijbel open en daar stond iets voor mij persoonlijk. Waarschijnlijk trok ik het volledig uit z'n context, maar ik wist op dat moment dat God mij zag en de moeite nam om mij een antwoord te geven. Vanaf dat moment groeide ik in mijn wandel met God, stapje voor stapje. Het duurde nog wel een paar jaar voordat ik echt voor Jezus koos, maar daar in die week kwamen sport en geloof bij elkaar in mijn leven.

De jaren daarna was ik overal en nergens te vinden als het over sport en geloof ging. Soms ging ik wel vijf keer per jaar 'op een sportproject'. Dan deed ik ergens in Nederland mee aan een sportweek in het voorjaar en in de meivakantie, in de zomer was ik dan in een of ander land zoals Griekenland, Albanië of Israël. In het najaar hielp ik dan weer bij een ande-

1. HAAL DE KERKMUR NEER

re sportweek ergens in Nederland, om met kerst vervolgens naar Istanbul te vliegen. Overal waar ik kwam mocht ik als onderdeel van verschillende van deze sportteams Gods liefde delen met mensen die Hem nog niet kenden. Tijdens deze sportprojecten leken kerkmuren niet te bestaan, evenals de muur tussen gelovigen en nog-niet-gelovigen! Wat een geweldige avonturen waren dit samen met God, en wat heeft het mijn leven gevormd!

En toch, op een gegeven moment begon er wat aan me te knagen. Die avonturen waren prachtig, maar we wilden dat er een blijvende relatie was tussen christenen en niet-christenen en dat leek niet van de grond te komen. Dan bleken de kerkmuren toch nog recht overeind te staan. Al vanaf het moment dat ik in deze beweging van sport en geloof stapte, werd er gesproken over deze *follow-up*. Het waren magische woorden: 'follow-up'. Mystieke, ongrijpbare woorden. Een doel in zichzelf. Bij alles wat we deden zeiden we: 'Er moet wel follow-up zijn.' De activiteiten die we deden, de mensen die we ontmoetten, de mensen die voor Jezus kozen, daar moesten we een follow-up mee doen. Iedereen wist het en iedereen wilde het, maar niemand wist hoe.

SPORTCOMMUNITY

Er werden een heleboel dingen geroepen en uitgeprobeerd. De een zei: 'De plaatselijke kerk is verantwoordelijk voor follow-up, zij moeten de activiteit jaarlijks doorzetten.' Dus kwamen wij met een sportteam om een geweldige week te faciliteren, en als het sportteam dan weer weg was moest de kerk zelf maar weer uitzoeken hoe ze verder met de activiteit en de mensen om wilden gaan. Er kwam bijna nooit wat uit voort, dus echt bevredigend was het niet.

Daarna bedachten we bijbelstudiegroepjes voor kinderen en tieners uit de wijk die na de sportweek door wilden blijven gaan met sport en geloof. Op een gegeven moment had ik door de hele stad een tiental sportbijbelstudiegroepjes gecreëerd. Elk groepje had twee geestelijk volwassen leiders, budget om samen te eten, een gymzaal om te sporten en een paar kinderen en tieners uit de wijk die wekelijks meededen. Klinkt goed en het was ook goed. Maar na tien weken was het project voorbij en er bleef geen groepje over, terwijl de jongeren uit de wijk nog steeds openstonden om verder te gaan en meer over Jezus te leren. Dit was voor ons frustrerend. Het bleek echt moeilijk te zijn om een kerk iets te geven waar ze mee door bleven gaan en wat niet eindigde nadat het project voorbij was.

1. HAAL DE KERKMUR NEER

Daarop kwam het idee dat we steeds weer terug zouden gaan naar dezelfde plek, want dit gebeurde nog nauwelijks. Jaar in jaar uit dezelfde mensen ontmoeten en aanmoedigen moest er toch wel voor gaan zorgen dat er een blijvende relatie zou ontstaan tussen christenen en niet-christenen.

Van 2007 tot en met 2010 ging ik daarom elk jaar weer voor een week met een voetbalteam naar Albanië om daar telkens met dezelfde kerk samen te werken. Ik had daar in 2004 twee geweldige weken gehad tijdens een eenmalig sportproject. Dit land en deze mensen hadden daarom een speciaal plekje in mijn hart. We waren erg vrijmoedig met het delen van het Evangelie. Het land stond nog maar een decennium open voor religie, en veel mensen die we ontmoetten kozen voor Jezus. De kerk waar we mee samenwerkten, vormde een mooi voetbalteam van jongeren uit de omgeving. Ook dat gaf in het begin bloei en het was prachtig om mee te maken.

Het laatste jaar dat ik daarnaartoe ging merkte ik dat de rek eruit was en dat de focus op sport én geloof vervaagde. Het team dat ik meegenomen had, kwam vooral om gewoon lekker te voetballen op de verlichte kunstgrasveldjes en in de gevangenissen daar. Op een gegeven moment hadden we flinke ruzie nadat we in een gevangenis hadden

SPORTCOMMUNITY

gevoetbald. We waren daar heel dik ingemaakt en ons sporthart had het daar moeilijk mee. Het gaf pijnlijk aan dat we onze focus aan het verliezen waren en we liepen vast.

Eenmaal terug in Nederland van - wat later bleek - mijn laatste reis naar Albanië kwam daar de bewustwording: 'Al deze ervaringen zijn heel waardevol geweest, een heel aantal ervan hebben eeuwigheidswaarde, maar ik kan hier geen genoeg mee nemen. Het wordt nu tijd dat we gaan uitvinden hoe we de follow-up handen en voeten gaan geven.' Als wij als leiders al niet weten hoe we de muur tussen Gods kerk en de wereld kunnen neerhalen, hoe moet dit dan zijn voor de mensen die we bedienen? We moeten de muur kunnen afbreken.

DE MUUR

'Hallo! Ik zit hier, boven in de boom. Net zoals die man waar ze vorige week over vertelden.' Het was een koude januardag in 2011. Overall lag sneeuw. We hadden de kerstdagen net achter ons gelaten en daar zat hij in de boom. In eerste instantie viel hij me niet op, maar toen trok hij mijn aandacht. Terwijl ik omhoogkeek moest ik denken aan dat verhaal waar dit jongetje naar verwees. Toen Jezus omhoog de

1. HAAL DE KERKMUR NEER

boom in keek. Jezus zag daar Zacheüs, een niet-geliefde belastinginner. Jezus wilde hem ontmoeten, op zijn plek. Ik keek niet in de ogen van een volwassen man, maar in de ogen van een jongetje van ongeveer tien jaar, zijn haar kortgeschoren en een brilletje op. Ook dit jongetje wist wat het is om niet geliefd en zelfs verstoten te worden, om naar buiten te worden gestuurd door zijn ouders en het zelf maar uit te zoeken. Net zoals dit jongetje zou Zacheüs, als hij vandaag de dag geleefd had, niet vanuit zichzelf de kerk binnenlopen. Net zoals Zacheüs zou dit jongetje nooit vanuit zichzelf naar Jezus toegaan. Met een grote glimlach keek hij mij aan. Op zoek naar aandacht, op zoek naar iemand die hem zou zien. Het raakte me. Hij raakte me, want ook al was dit jongetje nog nooit in een kerkgebouw geweest, hij was wel bekend met dit verhaal van Jezus doordat er wekelijks met hem gesport werd in de wijk. Ik zag hem daar zitten in die boom en ik besepte dat ik net zoals Jezus tijd mocht nemen voor 'de mensen in de boom'. Het veranderde de manier waarop ik vanaf dat moment naar *sportministry* zou gaan kijken (*sportministry* is de internationale term voor een bediening met sport en geloof).

Mensen over de hele wereld hebben het de eeuwen door gedaan: muren bouwen. Muren die ons moeten beschermen

tegen de wereld daarbuiten. Muren waarbinnen we onze eigen cultuur creëren en in stand houden. Muren waarbinnen wij onszelf en ons gedachtegoed veilig willen houden.

Door de geschiedenis heen zijn er veel verschillende muren opgebouwd. Muren van onneembare kastelen tot aan muren die zo lang zijn dat ze zelfs vanuit de ruimte waar te nemen zouden zijn. En van muren van prachtige kathedralen om mensen uit de wijde omtrek naar binnen te nodigen tot aan muren van prikkeldraad om gevangenen binnen te houden.

En dan zijn deze fysieke muren nog niet eens de enige muren die we kennen. Vaak genoeg zijn er muren die vorm hebben gekregen in onze gedachten. Het kan onmogelijk en gevaarlijk lijken om aan de andere kant van de muur te komen. Ook als je weet dat het aan de andere kant weleens veel beter zou kunnen zijn – onze geschiedenis bevestigt dit.

Het moment dat de Berlijnse Muur viel is daar een voorbeeld van. Veel mensen wisten in eerste instantie niet wat ze ervan moesten denken. Ineens waren ze vrij om te gaan waar ze wilden en werden ze met luid applaus ontvangen aan de andere kant. Toch waren veel Oost-Berlijners in eer-

1. HAAL DE KERKMUR NEER

ste instantie heel voorzichtig. Voorzichtig, omdat dit de houding was die ze zichzelf hadden aangeleerd. De muur was er niet meer en toch was de muur er nog. Zelfs toen er sprake was van een verenigd Duitsland was het onderscheid tussen de Oost- en West-Berlijners nog jarenlang zichtbaar. Het kostte tijd om van 'vrije Oost-Berlijner' daadwerkelijk te gaan leven als een vrije Duitser. Als je jarenlang, misschien wel je hele leven, op een bepaalde manier hebt geleefd, dan verander je niet zomaar. Geldt dit ook niet heel vaak voor een leven met Jezus? Als je pas tot geloof gekomen bent en door Jezus bent bevrijd, kost het dan ook niet (veel) tijd om ook daadwerkelijk in die vrijheid te gaan leven?

De weg naar de Vader is door Jezus vrij om te bewandelen en toch komen veel mensen niet voorbij de muren. De fysieke muren van de kerk als gebouw, maar ook de psychologische en mentale muren van de gemeenschap van de heiligen. We vinden het prima als mensen onze kerk binnenkomen; wie weet overladen we hen wel met vriendelijkheid en liefde. Wie weet voelen 'zij' zich ook wel heel erg welkom in het begin en ervaren ze het als 'thuiskomen'. Maar toch kunnen ze zich 'anders' blijven voelen dan de mensen van de kerk. Want die kennen elkaar door en door, houden van totaal andere muziek en ze zijn zo netjes gekleed ...